

SOONTAGA LOODUSKAITSEALA KAITSEKORRALDUSKAVA

AASTATEKS
2006-2015

Koostaja:
Rein Drenkhan

Tartu 2004

Sisukord

SISSEJUHATUS	4
1. ÜLDANDMED	5
1.1. PAIKNEMINE.....	5
1.2. TSONEERING	5
1.3. KAITSEALA MOODUSTAMINE JA EESMÄRK	5
1.4. KESKKOND.....	5
1.4.1. Kliima.....	5
1.4.2. Aluspõhi, pinnakate ja mullastik.....	5
1.4.3. Vetevõrk	6
1.5. SOTSIAALMAJANDUSLIK OLUKORD	6
1.5.1. Maaomand ja teede võrk.....	6
1.5.2. Majanduslikud ja sotsiaalsed väärtused.....	7
1.5.3. Huvigrupid.....	7
1.6. ELUSTIK	8
1.6.1. Taimed.....	8
1.6.2. Samblikud.....	8
1.6.3. Taimekooslused.....	8
1.6.3.1. Niidud	8
1.6.3.2. Metsad.....	8
1.6.4. Limused.....	10
1.6.5. Loomad	10
1.7. ÜLEVAADE AJALOOST, KULTUURIPÄRANDIST JA ASUSTUSEST.....	11
2. KAITSEALA VÄÄRTUSED	11
2.1. VOOLUVEEKOGUD	11
2.2. ELUSTIK	11
2.2.1. Taimekooslused.....	11
2.2.1.1. Niidud	11
2.2.1.2. Metsad.....	12
2.2.2. Soontaimed.....	12
2.2.3. Limused ja loomad.....	12
2.3. TEADUSLIKUD JA LOODUSHARIDUSLIKUD VÄÄRTUSED	12
2.4. KAITSEALA VÄÄRTUSED VÕÖNDITI	13
3. KAITSE-EESMÄRGID, NENDE SAAVUTAMIST MÕJUTAVAD TEGURID NING VAJALIKUD TEGEVUSED.....	13
3.1. VOOLUVEEKOGUD	13
3.2. TAIMEKOOSLUSED	14
3.3. ELUSTIK.....	15
3.4. LOODUSÕPE	16
3.5. TEADUSLIKUD JA LOODUSHARIDUSLIKUD VÄÄRTUSED	16
4. TEGEVUSKAVA JA TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE.....	16
4.1. LIIGIKAITSE.....	16

4.1.1. Must-toonekure ja kalakotka kaitsmine	16
4.1.2. Metsise kaitsmine	17
4.1.3. Vee-elustiku kaitsmine	17
4.2. LOODUSKASUTUSE TINGIMUSTE MÄÄRAMINE	18
4.2.1. Ulukite arvukuse reguleerimine	18
4.2.2. Metsade looduslähedane majandamine	18
4.2.2.1. Üldised nõuded looduskaitseala metsade majandamiseks	18
4.2.2.2. Kaitseala sihtkaitsevööndi metsad	18
4.2.2.2.1. Hariliku männi genofondi säilimine	19
4.2.2.3. Kaitseala piiranguvööndi metsad	19
4.2.3. Looduskasutuse tingimused maastikku mõjutavatel töödel	21
4.2.3.1. Veekogude hooldamine	21
4.2.3.2. Teede hooldamine	22
4.3. EKSPONEERIVAD TEGEVUSED	22
4.3.1. Kaitseala külastustegevuse põhimõtted	22
4.3.2. Matkarada	22
4.3.3. Puhkerajatised	22
4.3.4. Infotahvlid	23
4.3.5. Trükise väljaandmine ja levitamine	23
4.4. FUNKTSIONAALNE TEGEVUS	23
4.4.1. Välispiiri ja vööndipiiride tähistamine	23
4.4.2. Päästeteenistuse korraldamine	24
4.4.3. Teede ja sihtide sulgemine ning vana loomaia postide koristamine	24
4.4.4. Niitude hooldamine	25
4.4.5. Tulevalve torni rekonstrueerimine	25
4.4.6. Maade riigi omandisse jätmise, ostmine ja vahetamine	26
4.4.6.1. Maade riigile jätmise ettepaneku vormistamine, maade ostmine või vahetamine sihtkaitsevööndites	26
4.5. TEADUSTÖÖ, SEIRE JA TULEMUSLIKKUSE KONTROLL	26
4.5.1. Teadustöö ja seire	26
4.5.2. Tulemuslikkuse kontroll	27
4.6. JÄRELEVALVE JA VALITSEMINE	28
4.7. KAITSEKORRALDUSKAVA UUENDAMINE	28
4.8. KAITSETEGEVUSTE PRIORITISEERIMINE	29
5. EELARVETABEL	30
KASUTATUD KIRJANDUS JA ARUANDED	31
LISAD	32

SISSEJUHATUS

Kaitsekorralduskava koostatakse kaitsealade kaitse eesmärgil kavandamiseks tegevust vastavalt looduskaitseseadusele ja kaitse-eeskirjale.

Soontaga looduskaitseala valiti välja Taani-Eesti koostööprojekti “Eesti metsakaitsealade võrgustik” raames, silmas pidades ala tüpoloogilist, piirkondlikku ja maastikulist esinduslikkust ja hiljem jätkuprojekti Life-Nature projekti LIFE02NAT/EE/8555 “Prioriteetsete metsaelupaigatüüpide kaitse Eestis” üheks - kahekümnest kõige keerulisema kaitsekorra, kuid samas kõrgeima loodusväärtusega metsaalaks. Soontaga looduskaitseala on Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodushoiuala.

Kaitsekorralduskavas on esitatud looduskaitseala üldiseloomustus, analüüsitud looduskaitseväärtusi ja nende säilitamiseks ja parendamiseks vajalikke tegevusi ning vajalikku rahastamist. Kaitseala kaitse-eesmärgid on püstitatud 10 aastaks ja eelarve on tehtud viieks aastaks.

Käesolev kaitsekorralduskava on läbinud avaliku arutelu protsessi (vt. lisa 7).

Suur tänu kõigile, kes aitasid kaasa kaitsekorralduskava koostamisele: Alari Mägi, Nikolai Laanetu, Pille Tomson, Rein Rosenberg, Taimo Aasma, Tiia Ilmet, Triin Amos, Tõnis Ainso, Tõnis Leosk ja Urmas Tamm.

Soontaga looduskaitseala kaitsekorralduskava on koostatud *LIFE02NAT/EE8555* projekti raames ning projekti käigus aastatel 2001-2005 tehti kaitsealal kaitsekorralduslikke töid ca 276 000 krooni väärtuses.

1. Üldandmed

1.1. Paiknemine

Soontaga looduskaitseala asub Lõuna-Eestis, Sakala ja Otepää kõrgustike vahel asuvas Valga nõos. Ala asub Võrtsjärvest ca 7-8 km lõunas, Väike-Emajõe paremal kaldal. Administratiivselt asub Soontaga looduskaitseala Valga maakonnas Puka vallas (lisa 1). Kaitseala kuulub Valgamaa roheline võrgustiku Soontaga-Purtsi tugialasse (leppetähis G7(2T)) olles Valgamaa üheks olulisemaks roheline võrgustiku komponendiks.

1.2. Tsoneering

Soontaga looduskaitseala kogupindala on **1226 ha**.

Kaitseala maa- ja vee-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele neljaks sihtkaitsevööndiks (Kuuse 43ha, Sauniku 53ha, Niguri 588ha ja Soontaga 368ha) pindalaga kokku 1052 ha ning Soontaga piiranguvööndiks pindalaga 174 ha (lisa 2 ja 3).

Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa kaitsealuste liikide ja nende elupaikade ning väljakujunenud või kujunevate looduslike ja poollooduslike koosluste kaitseks.

Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada looduskaitsealades ning selle alusel kaitse-eeskirjas kehtestatud tingimusi.

1.3. Kaitseala moodustamine ja eesmärk

Soontaga looduskaitseala moodustati Taani-Eesti koostööprojekti Eesti metsakaitsealade võrgustik (1999-2001) ettepanekul (Viilma, jt., 2001), lähtudes eelkõige metsakoosluste kaitse vajadusest.

Soontaga looduskaitseala peamiseks kaitse-eesmärkideks on looduslike metsakoosluste, niitude ja kaitsealuste liikide elupaikade kaitse ning hariliku männi genofondi kaitse. Lisaks eelnevale on kaitseala Natura 2000 võrgustiku loodushoiuala.

Soontaga looduskaitseala valitseja on Valgamaa Keskkonnateenistus.

1.4. Keskkond

1.4.1. Kliima

Soontaga looduskaitseala kuulub Sise-Eesti kliimavaldkonna Lõuna-Eesti allvaldkonda. Aasta keskmine temperatuur on 4,5 kraadi, vegetatsiooniperioodi pikkus on 170 päeva ning aastane keskmine sademete hulk 650 mm.

Suve keskmine kestus on 95 päeva ja talve keskmine kestus 142 päeva, püsiva lumikattega periood on 110 päeva ja lumikatte maksimaalne paksus on 30 cm.

1.4.2. Aluspõhi, pinnakate ja mullastik

Soontaga looduskaitseala aluspõhja moodustavad devoni liivakivid, mis on suhteliselt suure poorsusega, vilgurikkad ja nõrgalt tsementeerunud. Suuremal osal looduskaitseala territooriumist on levinud kesk-devoni Burtnieki lademe heledavärvilised liivakivid, millega vaheldumisi esinevad savi- ja merglikihid. Vähesel määral on kaitsealal esindatud ka kesk-devoni Aruküla lademe liivakivid, mis on põimjaskihilised aleuroliitide, savide ning dolomiidi vahekihtidega.

Aluspõhja katab kvaternaarse setete kompleks (glatsiaalsed, limnoglatsiaalsed ja fluvioglatsiaalsed setted). Pinnakatte moodustavad peamiselt kruusad-liivad, aga leidub ka moreeni, liivsavisid ja soosetteid.

Soontaga looduskaitseala paikneb Lõuna-Eesti näivleetunud ja leetunud muldade valdkonnas. Valdavad on leetunud ja leedemullad ning näivleetunud mullad. Lähtekivimiks on liivad ja punakaspruun moreen.

1.4.3. Vetevõrk

Vooluveekogud

Kaitseala veekogud kuuluvad Peipsi – Võrtsjärve vesikonda. Kaitseala piirneb läänest 4,5 km ulatuses **Väike Emajõega**, mis asub alast väljaspool. Jõgi voolab looduslikus sängis ja teda ümbritseb soine orulamm vanajõgedega.

Kaitseala territooriumi läbivad Soontaga ja Sauniku oja ning kirdest piirneb ala Niguri ojaga, mis kõik suubuvad Väike Emajõkke.

Soontaga oja pikkus on 10 km ja valgala 16,8 km². 1991. aasta uurimistulemuste (Järvekülge, 2001) järgi oli vesi vähetoiteline ning oja oli tugevalt saastatud. Oja on kesksuvel väga veevaene. Suurtaimestik liigivaene, kalastik puudub ning jõevähki ei leitud. 1950. aastal olevat ojas olnud jõevähki (kohaliku elaniku suulistel andmetel). Maaparandustööde käigus on kaitseala osas oja sirgemaks kaevatud.

Sauniku oja pikkus on 18 km ja valgala 49,8 km². Üheks tähtsamaks lisaojaks on **Niguri oja** pikkusega 6 km, mis suubub Sauniku ojja selle paremalt kaldalt. Sauniku ojas oli põhjaloomastik erakordselt liigirikas (63 taksonit). Kalastik on liigivaene, esineb ahvenat, haugi ja lutsu. Ökoloogiliselt kuulub oja forelliojatüüpi ja oja ümbritsevad väiksed lamminiidu killud. Kaitseala piires ei ole Sauniku oja maaparandustööde tulemusel õgvendatud.

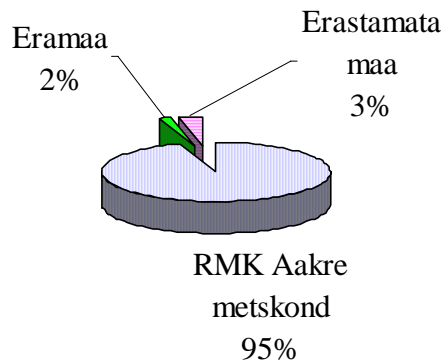
Järved

Kaitseala territooriumile jääb Soontaga ojal asuv *Saeveski* paisjärv. Veekogu rajati ilmselt Tsaariajal, et täita jõujaama eesmärki, seda eesmärki tehiskärv enam tänapäeval ei täida. Tänapäeval omab see järv hoopis maastikulist, ajaloolist ning puhkemajanduslikku väärtust.

1.5. Sotsiaalmajanduslik olukord

1.5.1. Maaomand ja teede võrk

Soontaga looduskaitseala maa jaguneb omanike kaupa järgmiselt: riigimaid RMK Aakre metskonna halduses on 1164 ha, eramaid on 22 ha ja erastamata võõrandatud ehk jätkuvalt riigile kuuluvaid maid 40 ha (joonis 1). Eramaadest 20,5 ha jääb sihtkaitsevööndisse ning 1,5 ha piiranguvööndisse. Seega esmane vajadus oleks sihtkaitsevööndis olevad metsamaad riigimaa vastu vahetada või riigile osta. Niidualade riigimaa vastu vahetamine või ostmine ei ole esmatähtis. Jätkuvalt riigi omanduses olevad maad on kõik sihtkaitsevööndis, seega lihtsamaks kaitseala majandamiseks vormistada nimetatud vabad maad riigile.

Joonis 1. Kaitseala maakasutus omanike kaupa.

Soontaga looduskaitsealal püsiasiustus puudub. Ala jääb tervenisti Soontaga küla maadele, ca 0,5 km kaugusel kagus asub Soontaga asula ning kagust piirneb ala ka Tõrva-Kuigatsi maanteega. Kaitseala metsi läbib tihe kohaliku tähtsusega kruusa- ja pinnasteede võrgustik.

1.5.2. Majanduslikud ja sotsiaalsed väärtused

Põhilist majanduslikku väärtust omavad kaitsealal puit ja maa. Metsa kõrvalväärtusena on oluline jahipidamine, mida saab hinnata liha, nahkade ja ka ajaviite väärtusena. Samuti on oluline metsade kõrvalväärtus marjad ja seemned ning looduslikud dekoratiivmaterjalid. Väike Emajõe ja Saeveski paisjärve kaldad omavad olulist puhkemajanduslikku väärtust, mis võib tõenäoliselt Väike Emajõe äärseid maahindasid mõjutada.

1.5.3. Huvigrupid

RMK Aakre metskond riigimetsa haldajana

Metskond on huvitatud metsamajanduslikust ja puhkemajanduslikust tegevusest riigimetsas. Huvigrupp taotleb majanduslikku kasu, ent seda säästliku majandamise teel. Liikumis- ja metsaraiepiirangud on antud huvirühma tegevust limiteerivaks faktoriks.

Maaomanikud

Nimetatud grupp on huvitatud maa kasutamisest otsese majanduslikku kasu saamisest, metsa majandamisest või turismi arendamisest. Need inimesed elavad kõik väljaspool kaitseala. Kaitsestaatusest tingitud piiranguid kompenseerib mõneti maamaksusoodustus ja võimalus vahetada kaitsealal asuv maa riigimaa vastu mujal.

Jahi- ja kalamehed ning muud külastajad

Huvigrupid taotlevad majanduslikku tulu metsa kõrvalkasutusest. Jahiseltsid peavad oluliseks säästlikku ressursi kasutamist. Kalamehed on huvitatud eelkõige kalastamisest Väike Emajõel. Lähema ümbruskonna ja ilmselt ka kaugema kandi inimesed on huvitatud marjade ja seente korjamisest kaitsealal, mis mõningatest piirangutest kaitsealal on takistatud. Ent siiski, hea teedevõrk ja lihtne juurdepääs on oluline kalastajate, puhkajate ning metsaandide kogujate kohale meelitaja.

Loodusteadlased ja looduskaitse-organisatsioonid

Looduskaitsejad väärtustavad puutumatu loodust ja on huvitatud ala loodusliku arengu jätkumisest ning atraktiivsuse säilimisest, mis annab võimaluse ökosüsteemide ning looduse iseregulatsiooni uurimiseks. Nimetatud grupp ei taotle majanduslikku kasu. Teadlaste huvi on mitmene: säilitada katsealasid ja hariliku männi genofondi. Vastavalt teaduslikule eesmärgile on mõningane majandamine vastavates metsaosades vajalik. Liikumispiirangud on antud huvirühma tegevust limiteerivaks faktoriks.

1.6. Elustik

1.6.1. Taimed

Kaitsealustest liikidest teadaolevalt esineb kaitsealal: palu-karukell (*Pulsatilla patens*), väike-käopõll (*Listera cordata*) ja mets-vareskold (*Diphasium complanatum*).

1.6.2. Samblikud

Kaitsealalt on leitud järgmisi samblikuliike: habesamblik (*Usnea* ssp.), haava tardsamblik (*Leptogium* ssp.), narmassamblik (*Bryoria* ssp.) ja jalami kilpsamblik (*Peltigera praetextata*).

1.6.3. Taimekooslused

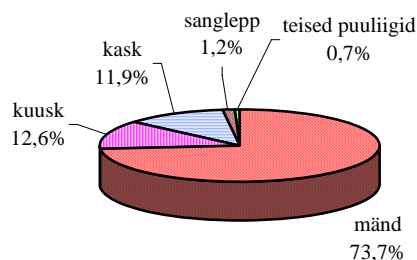
1.6.3.1. Niidud

Pärandkoosluste ühingu tehtud Natura 2000 niitude inventuuri järgi on keskmise väärtusega lamminiidud Väike Emajõe ja Sauniku oja ääres. Enamus niite kuuluvad niiske- ja märja lamminiidu kasvukohatüüpi ehk inventuuri järgi põhjamaised lamminiidud, koodiga 6450. Inventuuri järgi on niite kaitsealal 18,3 ha, mis moodustavad kaitsealast ca 1,5%. Niite ei ole ammu hooldatud ning nende väärtus on kahanemas ja võsastumine on kohati tugev. Parim viis niitude säilitamiseks on võsast puhastamine ja hilisem pidev hooldamine niitmise abil. 2005.a. raiuti võsa ja hooldati realselt niite ca 20 ha (lisa 4).

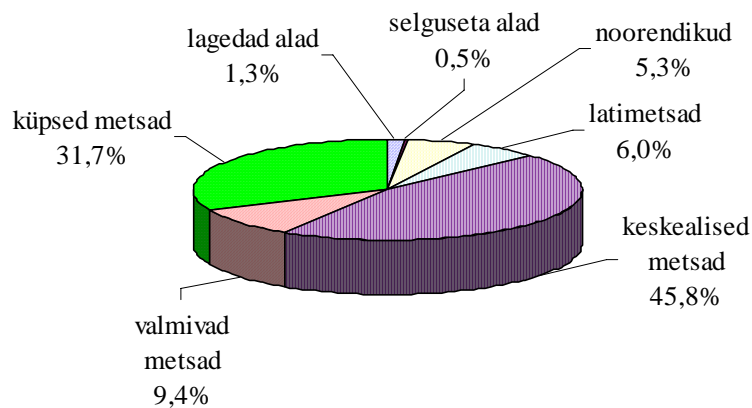
1.6.3.2. Metsad

Metsakorralduse andmete järgi hõlmavad metsad Soontaga looduskaitseala territooriumist enamuse, 1154 ha.

Peapuuliigi järgi jagatuna on kaitsealal männikuid 850,5 ha, kuusikuid 145 ha, kaasikuid 137 ha, sanglepikuid 13,5 ha ning teiste lehtpuude (haab, hallepp, remmelgas) puistuid 7,5 ha (joonis 2.).

Joonis 2. Puistute pindala jagunemine peapuuliigi järgi

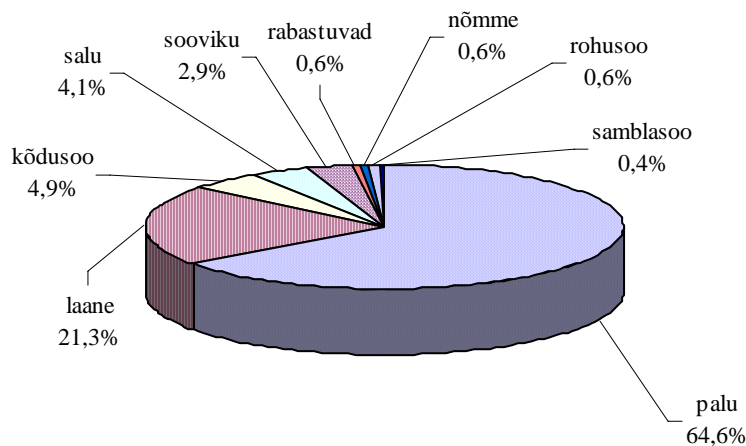
Joonis 3. Puistute jagunemine arenguklasside järgi riigimaal

Keskmine metsade vanus kaitsealal on 71 aastat. Enamus metsadest, 77,5% on keskealised ja küpsed, enam kui 9% on valmivad metsad, noorendikke ja latimetsi on kokku ca 11% ning lagedaid alasid ainult ca 1% (joonis 3).

Kaitseala metsadest enamus on majandatud, millest märkimisväärne osa on monokultuurid (peapuuliigi osakaal enam kui 70%). Kuna metsakultuurid on inimese poolt loodud siis on mõistlik kaasa aidata nimetatud metsaosade looduslikumaks kujundamiseks kasutades selleks puistute harvendamist, häilude rajamist või olemasolevate häilude laiendamist (nn looduslikkuse taastamine monokultuurides). Taastamist vajavad puistud on enamasti keskealistes metsades (Jõgiste jt. 2002), mida on ca 46% kaitseala metsadest. Seega on kaitseala metsade looduslikkuse taastamise vajadus hinnanguliselt 112 ha, kuid enne konkreetse taastamistöö teostamiseks on vajalik koostada põhjalik plaan.

Kaitsealal esineb arumetsi ca 64,5% kogu riigile kuuluvast metsamaast, laane- 21%, kõdusoo- 5%, salu- 4% ja soovikumetsi 3% ning ülejäänud metsatüübid jäävad alla 1% (joonis 4).

Kaitsealal esineb 18 erinevat metsakasvukohatüüpi. Peamiselt on tegu kuivemate metsakasvukohatüüpidega, kusjuures kogu riigile kuuluvast metsamaast moodustab enamuse - 35% pohla, 21% jänsekapsa ja 15% jänsekapsa-pohla kasvukohatüüp. Vähem on esindatud metsakasvukohatüüpidest 6,5% jänsekapsa-mustika, 5,5% mustika, 5% kõdusoo ja 4% sõnajala.

Joonis 4. Metsatüübid riigi metsamaal.

Kaitseala metsad on suhteliselt viljakad, keskmise boniteediga 1,9. Metsade kogutagavaraks on hinnatud 280 000 tm, keskmise tagavaraga 242 tm/ha. Metsade aastane juurdekasv on 5600 tm, keskmise tagavaraga 4,9 tm/ha/a.

Metsade keskmiseks täiuseks hinnati 0,7.

Kuivendatud mõjuga metsa on ca 67,5ha.

Metsakorraldusandmed puuduvad kaitsealal oleva 62 ha era- ja erastamata võõrandatud maa kohta.

Projekti “Eesti metsakaitsealade võrgustik” (Viilma, jt., 2001) tulemusena leiti kaitsealalt 63 metsaeralduselt vääriselupaikasid keskmise pindalaga 2 ha ning kogupindalaga 123,7 ha (lisa 4). Nimetatud projekti vääriselupaikade tulemused hiljem koondati üle Eestilisse vääriselupaikade inventuuri kogumikku (Anderson jt., 2003).

Euroopa Liidu loodusdirektiivi I Lisa metsaelupaigatüübid kogupindalaga 340 ha on saadud Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi Natura 2000 inventuuri andmetest (lisa 4). Need on kogu kaitsealal esindatud järgmiselt:

9010 vanda looduslähedased metsad ehk läänetaiga – 25 %,

9050 rohundirikkad kuusikud – 0,2 %,

9080 soostunud ja soo-lehtmetsad – 2,6 %,

91D0 siirdesoo- ja rabametsad – 0,2 %,

1.6.4. Limused

Siinsetest veekogudest on leitud jõekarbi (*Unio ssp.*) ja järvekarbi (*Anodonta ssp.*) liike (Nikolai Laanetu suulistel andmetel).

1.6.5. Loomad

Alalt on leitud vanadel mändidel elutsevat Eestis ning Skandinaavias väga haruldast putukaliiki (siklane) *Nothorina punctata*.

Roomajatest on esindatud kaitsealal III kaitsekategooria liik vaskuss (*Anguis fragilis*).

Lindudest on kaitsealal esindatud kaks I kaitsekategooria liiki - kalakotkas (*Pandion haliaetus*) ja must-toonekurg (*Ciconia nigra*). Samuti on kaitsealal esindatud II kaitsekategooria liik metsis (*Tetrao urogallus*).

Ilvese (*Felis lynx*) elupaik jääb kaitsealale. Hunt (*Canis lupus*) on enamasti kaitsealalt läbikäija. Nimetamist väärrib ka kobras (*Castor fiber*), kelle elupaigad on kaitseala veekogudel ja metsakuivenduskraavidel.

1.7. Ülevaade ajaloost, kultuuripärandist ja asustusest

Saeveski paisjärv rajati ilmselt juba Tsaariajal, et ringi ajada sae- ja jahuveskit. Tänapäeval on paisjärve kaldal säilinud ainult veski varemed.

Kui 1958. aastal endine Aakre metsäülem Tõnis Ainso Soontagale tuli, oli paisjärv tühjaks jooksnud, ilmselt sõjategevuse tagajärjel.

1960-date algul taastati järvel pais lugupeetud metsäülema eestvedamisel.

1962. aastal sai kahest metsseapõrsast alguse Aakre jahi-katsemetskond, mille eestvedajaks oli tuntud zooloog ja jahindusteadlane Jaan Naaber. 1963. aastal täiendas loomakarja üks põdravasikas, mis toodi kohale Sangaste kandist. Juba 1964. aastal loodi sinna faasanifarm. Loodud Aakre jahi-katsemetskonna eesmärgiks oli kanda hoolt ulukite eest, uurida nende elu-, toitumis- ja paljunemistingimusi, järglaste arenemist ning kohanemist loodusega. 1987. aastal süttis äikesest põlema *Saeveski* tehisjärve ääres olnud loomaia uurimiskeskuse puithoone, mille järel enamus loomi loodusesse laiali jooksis. Alates sellest ajast lõpetas väike loomaaed oma tegevuse ning tänapäeval on näha ainult mõningad varemed loomade aedikuist.

1987. aastal lagunes järjekordselt *Saeveski* pais, mis hiljem ehitati kapitaalne ja seda võib tänapäevalgi sellisel kujul näha.

Juba 19 saj. ja 20 saj. vahetusel oli Soontagal jahimetskond, kus tolelaegne metsäülem hr. Watter tegeles jahimeeste väljaõppega. Tema vend doktor Hermann Watter oli elukutselt hoopis arst. Ta seilas ringi koos tuntud polaaruurija E. Tolli'ga. Ühel ekspeditsioonil Põhja-Jäämerel doktor Hermann Watter (1864-1901) suri ja temale on püstitatud *Saeveski* paisjärve kaldale mälestussammas. Ei ole selge, miks just siia järve äärde mälestussammas püstitati, arvatavasti oli tegemist tema sünnikohaga.

Ajaloolist infot täiendas endine kauaaegne Aakre metskonna metsäülem hr. Tõnis Ainso. Kaitsealal ei ela teadaolevalt ühtegi inimest.

2. Kaitseala väärtused

2.1. Vooluveekogud

Kaitsealast jääb välja *Väike Emajõgi*, kuid kaitseala vahetusse lähedusse jäävana väärib märkimist jõe huvitav ökosüsteem ja liigirikkus.

Kaitseala territooriumit läbivad käänulise vooluteega *Soontaga* ja *Sauniku* oja ning kirdest piirneb ala *Niguri* ojaga. Nimetatud ojad pakuvad väga mitmesugustele liikidele elupaiku ning maastikuelementidena on ojad väärtuslikud. Soontaga oja looduskaitselist väärtust kahandab õgvendatud voolusäng maaparandustööde tulemusel.

2.2. Elustik

2.2.1. Taimekooslused

2.2.1.1. Niidud

Olulise väärtusena on kaitsealal esindatud lamminiidud ca 18,3 ha.

Lamminiidud ehk luhaniidud esinevad jõgede ja ojade, samuti järvede üleujutatavatel lammidel. Sõltuvalt kasvukoha kõrgusest lammil ja jõe voolukiirusest, võib üleujutuse kestus ning tulvaveega toodud setete hulk olla üsna erinev (Paal, 1997). Vooluveekogude poolt toodud setete hulk on enamasti 0,5 – 25 mm (Laasimer, Masing, 1995). Jõeuhtega toodavad toiteelemendid on luha viljakuse aluseks. Niiskustingimused lammi eri osades võivad varieeruda ajuti kuivadest kuni pidevalt veega küllastumiseni (Paal, 1997). Siit lähtuvalt ongi lamminiitude tüübirühm jagatud kaheks: 1. niiske lamminiidu kasvukohatüüp, kus üleujutus on lühiajaline ja ebaregulaarne ja 2. märja lamminiidu kasvukohatüüp, kus üleujutus on pikaajaline ja toimub regulaarselt igal

aastal. Mõlemad kasvukohatüübid on esindatud ka Soontaga kaitsealal. Lamminiidud on hinnatud keskmise väärtusega ning 2003. aasta seisuga on hooldamine teostatud.

2.2.1.2. Metsad

Olulisematest väärtustest kaitsealal on esindatud lodu- ja madalsoomets ca 0,5% ning siirdesoomets ca 0,4% kogu kaitseala pindalast.

Vanadest puistutest on kaitsealal enam kui 230 aasta vanuseid männikuid 48 ha. 100 aasta vanuseid puistusid ja vanemaid on kaitsealal ca 245 ha, millest enamuse moodustavad männikud.

Metsade keskmine vanus peapuuliigi järgi vöönditi jaguneb järgmiselt:

Sauniku skv – 99 a.,

Kuuse skv – 65 a.,

Soontaga skv – 66,5 a.,

Niguri skv – 65 a.,

Soontaga pv – 71,5 a.

Metsade ühe olulisema väärtusena tuleb rõhutada, et kaitseala rangelt kaitstavad metsad moodustavad Eesti kaitstavate metsade võrgustikust just kuivemapoolsed metsatüübid.

Metsadel on ka rahvusvaheline tähtsus - Natura 2000 metsi esineb ca 27,5 % ulatuses kaitsealast.

Vääriselupaikasid esineb ca 10 % ulatuses kogu kaitsealast, mis tõstab veelgi metsade väärtust.

2.2.2. Soontaimed

Palumetsade esinduslikumaks ja väärtuslikumaks liigiks Soontagal on palu-karukell.

2.2.3. Limused ja loomad

Jõe- ja järvekarbi liikide esinemine kaitseala veekogudel on olulise väärtusega. Roomajatest esineb kaitsealal teadaolevalt vaskuss. Lindudest väärrib suurimat tähelepanu must-toonekurg 2 pesitseva paariga ja kalakotkas 1 pesitseva paariga. Kaitseala väärtuseks on ka metsis. Sobiv metsise mänguala jääb kaitsealale ca 480 ha ulatuses, seal mängib kevadeti keskmiselt 5-7 metsisekukke. Oluliseks väärtuseks on ka ilvese osaline elupaik kaitsealal.

2.3. Teaduslikud ja loodushariduslikud väärtused

Aakre metskonna kvartalites AA133, AA146, AA169 ja AA173 asuvad aastatel 1985-1989 Taimi Paal'i rajatud pohla- ja mustikasaagikuse püsiproovialad.

Kvartalites AA146 ja AA174 asuvad August Örd'i kaitsemetsade majandamise kaitsealad.

Kvartalid AA173, AA174, AA175, AA182, AA183, AA185, AA195, AA196, AA204, AA205, AA206, AA214, AA215, AA216, AA217 kuuluvad männi geenireservaadi koosseisu, mis omavad väga suurt teaduslikku ja praktilist tähtsust.

Genofondi metsade teaduslik tähtsus seisneb järgnevas:

1. Inimese majandusliku tegevuse tulemusena võib metsade liigiline koosseis ja puuliikide genofond aheneda, mis võib viia tulevikumetsade produktiivsuse vähenemisele ja nende püsikindluse nõrgenemisele.

2. Puuliikide loodusliku arengu käigus väljakujunenud ja kohalike tingimustega kohastunud väärtusliku genofondi kaitse ja taastootmine loob eeldused tulevikumetsade kvaliteedi ja tootlikkuse tõstmiseks ning metsageneetika, selektsiooni, seemnekasvatuse ja metsa ökosüsteemide alasteks uurimusteks.
3. Genofondi reservaat on antud piirkonnale tüüpiline metsaosa, milles on valitsevalt esindatud geneetilis-selektsioonilises mõttes väärtuslik osa liigi või ökotüübi populatsioonist. Genofondi reservaadid on liikide ja ökotüüpide geneetilise potentsiaali taastootmise ja säilitamise põhivormiks (Örd, 2000).

2.4. Kaitseala väärtused võõnditi

Sauniku sihtkaitsevöönd:

- I kaitsekategooria linnuliigi elupaik,
- metsise mängupaik,
- vanad metsad.

Kuuse sihtkaitsevöönd:

- I kaitsekategooria linnuliigi elupaik,
- metsise mängu- ja toitumisala.

Soontaga sihtkaitsevöönd:

- I kaitsekategooria linnuliigi elupaik,
- lamminiidud,
- hariliku männi genofondi reservaat,
- vanad metsad.

Niguri sihtkaitsevöönd:

- metsise mängu- ja toitumisala,
- lamminiidud,
- potentsiaalsed taastuvad lammimetsad,
- II kaitsekategooria taimeliigi kasvuala,
- jõe- ja järvekarbi esinemine,
- mitmekesised metsad.

Soontaga piiranguvöönd:

- mitmekesine maastik,
- metsise toitumisala,
- jõe- ja järvekarbi esinemine,
- vanad ja mitmekesised metsad.

3. Kaitse-eesmärgid, nende saavutamist mõjutavad tegurid ning vajalikud tegevused

Peatükis tuuakse esile kaitseala väärtused, kaitse-eesmärgid, nende saavutamist mõjustavad tegurid ning kaitseks vajalikud tegevused, mis on sõnastatud ja varustatud viidetega vastavalt peatükis 4 toodud tegevuskavale. Kaitse-eesmärgid on püstitatud 10 aastaks ehk aastani 2015. Eelarve on tehtud 5 aastaks.

3.1. Vooluveekogud

Eesmärk:

- Omanäoliste vooluveekogude säilimine

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- kaitseala kaitsekord on veekogude hea seisundi aluseks,
- koordineerimatu külastamine,
- veetaseme muutmine,
- orgaaniline reostus,
- kobraste tegevus,
- vaadete võsastumine.

Vajalikud tegevused:

- lamminiitide hooldamine (p. 4.4.4.);
- veekogude hooldamisnõuete järgimine (p. 4.2.3.1.);
- külastustegevuse korraldamine (p. 4.3.);
- kopra ja mingi arvukuse reguleerimine (p. 4.2.1.);
- uurimine (p. 4.5.1.);
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

3.2. Taimekooslused

Eesmärk:

- Lamminiitide säilimine

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- kaitsealal on niidukoosluste taastamine ja hooldamine oluliselt hõlpsam,
- hoolduse puudumine,
- drastilised veerežiimi muutused.

Vajalikud tegevused:

- niitide hooldamine (p. 4.4.4.);
- kopra arvukuse reguleerimine (p. 4.2.1.);
- uurimine (p. 4.5.1.);
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

Eesmärk:

- Metsade bioloogilise mitmekesisuse säilimine ja loodusliku isereguleeruvuse suurendamine

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- kontrollitud ja eesmärgipärane metsakoosluste hooldamine;
- intensiivne metsade majandamine,
- koordineerimatu metsade raie,
- tuleoht,
- monokultuuride säilimine.

Vajalikud tegevused:

- metsade looduslähedane majandamine (p. 4.2.2.);
- metsade looduslikkuse taastamine monokultuurides (p. 4.2.2.);
- päästeteenistuse korraldamine (p. 4.4.2.);
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

3.3. Elustik

Eesmärk:

- I kaitsekategooria linnuliikide must-toonekure ja kalakotka edukas pesitsemine igal aastal ja elupaiga säilimine

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- liikide kaitse on looduskaitseala üks tähtsamaid eesmärke,
- koordineerimatu metsade raie, mis muudab pesapaiga või selle ümbruse ilmet,
- pesitsusaegne häirimine.

Vajalikud tegevused:

- külastustegevuse korraldamine (p. 4.3.);
- must-toonekure ja kalakotka kaitsmine (p. 4.1.1.);
- metsade looduslähedane majandamine (p. 4.2.2.);
- liikumiskeelualade ja välispiiri tähistamine (p. 4.1.1.);
- teede ja sihtide sulgemine (p. 4.4.3.);
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

Eesmärk:

- Metsise arvukuse säilimine või arvukuse tõus

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- liikide kaitse on looduskaitseala üks tähtsamaid eesmärke,
- koordineerimatu metsade raie,
- kährikkoera ja metssea kõrge arvukus,
- metsise manguaegne häirimine.

Vajalikud tegevused:

- metsade looduslähedane majandamine (p. 4.2.2.);
- metsise kaitsmine (p. 4.1.2.);
- teede ja sihtide sulgemine (p. 4.4.3.);
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

Eesmärk:

- Jõe- ja järvekarbi säilimine või arvukuse tõus

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- liikide kaitse on looduskaitseala üks tähtsamaid eesmärke,
- veetaseme muutmine,
- kobraste tegevus,
- mingi kõrge arvukus.

Vajalikud tegevused:

- veekogude hooldamisnõuete järgimine (p. 4.2.3.1.),
- mingi ja kopra arvukuse reguleerimine (p. 4.2.1.),
- uurimine (p. 4.5.1.),
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

3.4. Loodusõpe

Eesmärk:

- Oskuslik loodusväärsuste tutvustamine ja seeläbi kaitseala loodusharidusliku väärtuse kasutamine ning selle säilitamine.

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- õigesti korraldatud kaitseala väärtuste tutvustus loob hea baasi siinse kandi loodushariduseks;
- kaitseala koordineerimata külastamine,
- infomaterjalide puudumine,
- külastajatele sobiva infrastruktuuri puudumine,
- prügimajanduse korraldamatus.

Vajalikud tegevused:

- külastustegevuse korraldamine (p. 4.3.),
- matkaraja planeerimine, rajamine ja hooldamine (p. 4.3.2.),
- kaitseala tutvustavate infotahvlite koostamine ja paigaldamine (p. 4.3.4.),
- puhkekohtade ja parklate rajamine (p. 4.3.3.),
- kaitseala tutvustava voldiku koostamine, trükkimine ja levitamine (p. 4.3.5.),
- kaitseala välispiiri ning liikumiskeelualade tähistamine (p. 4.4.1.),
- järelevalve ja valitsemine (p. 4.6.).

3.5. Teaduslikud ja loodushariduslikud väärtused

- Säilitada teaduslikku, metsakaitsealist, looduskaitsealist ja kultuuriloolist väärtust omavat looduskaitseala.

Soodustavad ja mõjutavad tegurid:

- kaitseala olemasolu võimaldab teha uusi uuringuid ja seireid;
- teaduslikku materjali ala kohta on vähe;
- andmete mittelaekumine kaitseala valitsejale, mistõttu ei saa valitseja operatiivselt organiseerida vajalike kaitsemeetmete rakendamist.

Vajalikud tegevused:

- teadustöö ja seire (p. 4.5.1.).

4. Tegevuskava ja tulemuslikkuse hindamine

4.1. Liigikaitse

4.1.1. Must-toonekure ja kalakotka kaitsmine

Üldised põhimõtted

Kalakotka ja must-toonekure kaitsel tuleb arvestada järgmisi põhimõtteid:

- metsatööd ja kuivenduskraavide hooldamine Kuuse ja Sauniku sihtkaitsevööndis on keelatud (va liigikaitseks vajalikud tööd), Niguri sihtkaitsevööndis on metsatööd ja kuivenduskraavide hooldamine keelatud 01. veebruarist 31. augustini ning Soontaga sihtkaitsevööndis on metsatööd ja kuivenduskraavide hooldamine keelatud 15. märtsist 31. augustini;

- Kuuse ja Sauniku sihtkaitsevööndis on keelatud inimeste viibimine 15. märtsist 31. augustini;
- must-toonekure pesapaikade kaitse on tulemuslik ainult samaaegse toitumisalade kaitse korral.

Planeeritavad tegevused

- Iga-aastane kalakotka ja must-toonekure pesapaikade inventeerimine riikliku seire raames (p. 4.5.).
- Teede ja sihtide sulgemine (p. 4.4.3.).
- Liikumispiiranguvööndite tähistamine (p. 4.4.1.).
- Puhkemajanduse korraldamine (p. 4.3.).
- Järelevalve (p. 4.6.).

Võimalik tööde teostaja

Kotka ja must-toonekure pesapaikade inventuur: Kotkaklubi või Eesti Ornitoloogiaühing.

4.1.2. Metsise kaitsmine

Üldised põhimõtted

- Säilitada metsisele sobiv metsade struktuur nii toitumiseks kui ka mängualadeks (p. 4.2.2.).
- Kuivendamine vähendab metsisele sobivaid elupaiku. Kuivenduskraavide hooldust teha ainult lubatud kohtades ja ajal (p. 4.2.2.).
- Kähriku arvukus viia võimalikult minimaalsele tasemele küttimise teel.
- Metsise elupaikades ja mängualadel on keelatud teede, õhuliinide ja kommunikatsioonide rajamine.

Planeeritavad tegevused

- Metsise mänguaegsete püsielupaikade inventeerimine riikliku seire raames (p. 4.5.).
- Puhkemajanduse korraldamine (p. 4.3.).
- Järelevalve korraldamine (p. 4.6.).

Võimalik tööde teostaja

Metsislaste inventuuri ja seire: Eesti Ornitoloogiaühing.

4.1.3. Vee-elustiku kaitsmine

Üldised põhimõtted

- Puhkekohad vooluveekogude kallastel peavad olema korrastatud ja hooldatud.

Planeeritavad tegevused

- Soontaga vooluveekogude elustiku ja ökoloogilise seisundi uurimine (p. 4.5.).
- Kopra ja mingi arvukuse reguleerimine (p. 4.2.1.).
- Kaitseala külastustegevuse põhimõtted (p. 4.3.1.).
- Järelevalve (p. 4.6.).
- Maksumus: ptk. 5.

4.2. Looduskasutuse tingimuste määramine

4.2.1. Ulukite arvukuse reguleerimine

Üldised põhimõtted

- Jaht Soontaga looduskaitsealal toimub vastavalt jahiseaduse § 2 (1) (RT I 2002, 41, 252) ja Soontaga looduskaitseala kaitse-eeskirjale (lisa 2) ulukite arvukuse reguleerimise eesmärgil.
- Ulukite arvukuse reguleerimine kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud Kuuse, Sauniku ja Soontaga sihtkaitsevööndis 01. septembrist 14. märtsini ning Niguri sihtkaitsevööndis 01. septembrist 31. jaanuarini.
- Metssigade söötmine kaitsealal ei ole lubatud.
- Kohalikud jahimehed teostavad ulukite loendust ja seiret.

Planeeritavad tegevused

- Ulukite inventuur: eelkõige kopra, mingi ja kähriku optimaalse arvukuse määramine ning küttimislimiitide planeerimine (p. 4.5.).

Võimalik tööde teostaja

Ulukite inventuur: Loodushoiu Ühing Lutra.

4.2.2. Metsade looduslähedane majandamine

4.2.2.1. Üldised nõuded looduskaitseala metsade majandamiseks

Vastavalt Soontaga looduskaitseala kaitse-eeskirjale (lisa 2) ei teostata metsraiet Kuuse ja Sauniku sihtkaitsevööndis välja arvatud koosluste kujundamine liigikaitselistel eesmärkidel. Järgnevad põhimõtted kehtivad piiranguvööndi metsades ning nendes sihtkaitsevööndi metsades, kus metsakoosluste kujundamine on kaitse-eesmärgist lähtudes lubatud.

- Kaitseala valitseja lähtub metsade majandamise tingimuste esitamisel kaitse-eeskirjast ja võtab arvesse kaitsekorralduskavas esitatud põhimõtted.
- Kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid puidu kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas.
- Niisketes ja märgades kasvukohatüüpides tehakse kõik raietööd ainult külmunud mullal, vältimaks muldade kahjustamist.
- Harvaesinevad ja ohustatud metsatüübid (lodumetsad) säilitatakse puutumatuna või majandatakse neid viisil, mis tagab samaväärse koosluste säilimise.
- Tagatakse sobiv puistute struktuur metsise elu- ja mängupaikades.

4.2.2.2. Kaitseala sihtkaitsevööndi metsad

- Metsakoosluste kujundamiseks kasutatakse Niguri sihtkaitsevööndis harvendus- ja valikraie iseloomuga raieid ning Soontaga sihtkaitsevööndis teostatakse eelkõige hooldustöid hariliku männi genofondi säilitamiseks.
- Metsakoosluste kujundamist ei tehta Niguri sihtkaitsevööndis 01. veebruarist 31. augustini ja Soontaga sihtkaitsevööndis 16. märtsist 31. juulini.
- Metsade kujundamisel suurendatakse metsadele iseloomulikku vanuselist ja liigilist mitmekesisust.
- Säilitatakse surnud jalalseisvaid puid ja erinevas lagunemisastmes lamapuitu, eelistades võimalikult jämedaid puid.

- Puistutesse peavad pärast metsakoosluste kujundamist jääma kõik seal enne kujundamist olnud bioloogilised elemendid (erinevad liigid ja vanusegrupid, surnud ja surevad puud, erinevas lagunemisastmes lamapuit jne.).
- “Kahjustatud” metsaosad (tormikahjustused, põlengud, putuka- ja koprakahjustused) säilitatakse võimalusel puutumatuna, tagamaks looduslikku suktsessiooni. Iga erijuht tuleb eraldi üle vaadata ning nõu pidada erialaekspertidega, et vähendada võimalikke kahjustusi ümbritsevatele majandusmetsadele.

4.2.2.2.1. Hariliku männi genofondi säilimine

Geenireservimetsas on keelatud igasugune tegevus, mis ohustab geenitagavara säilivust või rikub oluliselt metsa looduslikku arengut, sealhulgas eriti:

- lageraie teostamine;
- pinnase kahjustamine, seetõttu kõiksugused metsakooslusi kujundavad raied teostada külmunud pinnasega;
- metsakooslusi kujundavad raied, mis muudavad geenireservimetsas oluliselt puistute liigilist koosseisu;
- väljastpoolt geenireservimetsa pärineva seemnete ja istutusmaterjali kasutamine puistute uuendamisel;
- ulukitele soolakute ja söötmiskohtade rajamine.

Geenireservimetsas on lubatud:

- metsakooslusi kujundavad raied ning seemnete ja pookokste varumine koguses ja meetoditega, mis ei kahjusta ega muuda geenireservimetsa säilitatava puuliigi geenipanka;
- puistud peavad uuenema looduslikult (*in situ*), selle tagamiseks võib kasutada maapinna ettevalmistamist (mineraliseerimine), alusmetsa ja ebasoovitava järelkasvu eemaldamine, vajadusel loodusliku uuenduse täiendamine ainult samast reservaadist pärineva kultiveerimismaterjali külvi või istutamisega (*ex situ*);
- jahipidamine, marjade-, seente- ja ravimtaimede korjamine;
- metsateede, teetruupide, metsakuivenduse ja metsasihtide hooldamine (Örd, 2000), mis ei ole vastuolus kaitseala kaitse-eeskirjaga.

Loodusliku või kunstliku metsauuenduse kujundamiseks kasutatavad võtted peavad kindlustama sobiva liigilise koosseisuga puistud.

Geenitagavara sanitaarset seisundit võib korras hoida metsakooslusi kujundavate raietega, mis ei ole vastuolus kaitseala üldiste põhimõtetega.

Geenireservaadi metsi uuendavate raietega alustada alates 90 aasta vanustes männikutes (võimalusel isegi alates 70 aastases männikus), kusjuures uuendamist teostada ainult häilude rajamise teel. Häilud rajada võimalikult suured läbimõõdus kuni 30 m ning hektarile rajada kuni 5 häilu. Häilude laiendamist teostada siis kui olemasolev häil on uuenenud.

Uuendada võib ka vanemaid kui 90 aastaseid männikuid, mis kuuluvad geenireservaadi koosseisu, kuid vääriselupaigad ja I kaitsekategooria liigi elupaigad peavad jääma puutumata.

4.2.2.3. Kaitseala piirangvööndi metsad

- Igasugune metsamajanduslik tegevus viiakse läbi nii, et säilib sobival hulgal kõrge loodusväärtusega puud. Kõrge loodusväärtusega puud on:
 - puud, mis erinevad ülejäänud puudest, eelkõige suured ja vanad (eelmise metsapõlvkonna) puud;

- puud, mis on väljapaistvalt jämedad, suurte okstega või laia võraga;
- surnud ja surevad seisvad puud ning mahalangenud puud;
- suurte linnuliikide pesapuud ja potentsiaalsed pesapuud;
- suured, varem üksikuna kasvanud puud, mille peamiseks tunnuseks on madalalt algavad jämedad oksad;
- suured lehtpuud ja laialehised puud puistutes, kus neid on vähe (okaspuupuistutes);
- suured kadakad, remmelgad, pihlakad, vahtrad, pärnad, toomingad ja sarapuud;
- põlemisjälgedega puud;
- õõnsad puud, sh eriti suluspesitsejate pesadega puud;
- ajaloolis-kultuurilise tähtsusega puud.
- Vähemalt 20 suurt vana puud (sh. kõrge loodusväärtusega puud) ehk säilikpuud hektaril jäetakse looduslikult vananema ja surema, et puistu vanuseline struktuur sarnaneks looduslikuga ning tekiks jämedat surnud puitu.
- Tagatakse puhma-, põõsa- ja puuliikide säilimine alusmetsas.
- Imetajate urgude lähikümbuses jäetakse metsamajanduslikest töödest puutumata puurinne ja alusmets vähemalt 5 m raadiuses.
- Kuklasepesad tuleb hoida päikesele avatud. Selleks on otstarbekas pesade lähikümbuses metsa mõõdukalt harvendada.
- Piiranguvööndi veekogudel on metsaraie keelatud kaldal 10 m ulatuses veepiirist.
- Erilisi vääriselupaiku nagu vooluveekogud, märgalad ja järsakud kaitstakse ning säilitatakse. Kui need on saanud mingil moel majandustegevusest kannatada, taastatakse nende endine seisund.
- Raiete käigus rajatavaid algveoteid (kokkuveoteid) ei rajata sirgete ja korrapärastena.
- Teede rajamisel kasutatakse võimaluse korral ära looduslikud häilud ja puistute hõredamad kohad.
- Kõik metsamaal olevad vääriselupaigad koos vajaliku puhvertsooniga (20–40m) säilitatakse puutumatuna.
- Kaitseala piiranguvööndis võib kaitseala valitsejaga kooskõlastatult teha valik-, hooldusraiet ja uuendusraietest (lõppraietest) turberaiet, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada raie tegemisele täiendavaid ning täpsustavaid tingimusi.
- Raiete käigus säilitatakse surnud jalalseisvaid puid ja erinevas lagunemisastmes lamapuitu, eelistades võimalikult jämedaid puid.
- Kui piiranguvööndis on geenireservaadi männikuid, siis nende puistute majandamisel toimida vastavalt punktis 4.2.2.2.1 esitatud tingimustele.

Planeeritavad tegevused

- Metsakoosluste kujundamise kava koostamine (p. 4.5.).
- 2007.a. teostada Soontaga looduskaitsealal täiendav inventuur metsakorraldusandmeteta metsadele kompleksse info saamiseks. Kaitsealal on korralduseta metsi ca 64 ha. Ühe hektari metsa hindamine on 100 krooni, kokkuvõtte koostamine 3 000 krooni, s.o. 62x100=2500 krooni. Kokku maksumus on 6200+3 000=9200 krooni.
- 2004-2005. aastal teostati metsade looduslikkuse taastamist männi- ja kuuseenamusega monokultuurides. Puistud on taastamisvajaduseks välja valitud ning määratud on võimalikud taastamisvõtted (tabel 1).

- Metsade looduslikkuse taastamine monokultuurides maksumus on 1325 krooni/ha. Metsade looduslikkuse taastamine monokultuurides maksumus kokku on 47 500 krooni, s.t. 36 ha x 1325 krooni.

Tabel 1. Metsade looduslikkuse taastamine monokultuurides

kv.	er.	peapuuliik	vanus (aastat)	pindala (ha)	puistu kõrgus (m)	raiutavad häilud (tk.)	soovitav tegevus
AA146	3	ku	35	5,8	11		harvendamine, võimalusel olemasolevate häilude laiendamine*
AA146	4	ku	32	7,4	14		harvendamine, võimalusel olemasolevate häilude laiendamine*
AA196	2	ma	93	13,8	20	13	võimalusel säilitada tuuleheidet ning olemasolevate häilude laiendamine, võimalusel mineraliseerida
AA168	19	ma	61	2,7	20	2	häilude tekitamine või olemasolevate häilude laiendamine, võimalusel mineraliseerida
AA168	20	ma	64	2,3	20	3	häilude tekitamine või olemasolevate häilude laiendamine, võimalusel mineraliseerida
AA174	12	ma	40	2,8	12	9	häilude tekitamine või olemasolevate häilude laiendamine, võimalusel mineraliseerida
AA175	1	ma	61	1,5	17	4	häilude tekitamine või olemasolevate häilude laiendamine, võimalusel mineraliseerida
kokku				36,3			

* puistu täius peab jääma vähemalt 0,6

- Märkus: taastamistööd on teostatud.

Võimalik tööde teostaja

Metsakoosluste kujundamise kava ja puuduv metsakorraldus: metsakorralduse firmad.
Metsade looduslikkuse taastamine: RMK Aakre metskond.

4.2.3. Looduskasutuse tingimused maastikku mõjutavatel töödel

4.2.3.1. Veekogude hooldamine

Üldised põhimõtted

- Kõikide veekogude hooldamine tuleb igakordselt kooskõlastada Soontaga looduskaitseala valitsejaga.
- Saeveski paisjärve varemotel kasvavat puude gruppi kujundada raietega, vaate ja varemete parema eksponeerimise eesmärgil.
- Vaadete säilitamine Väike Emajõe kaitseala poolsel kaldal lamminiitide pideva hooldamise tulemusel.
- Vooluveekogude hooldustöödeks on voolusängide puhastamine risust ja setetest ning vajadusel kopratammide likvideerimine.
- Voolusängide hooldustöid tuleb teha võimaluse korral käsitsi.
- Vooluveekogude hooldamisel tuleb säilitada veekogu looduslikud looked.

Planeeritavad tegevused

- Saeveski paisjärve äär kujundada vaateliselt ja eksponeerida saeveski varemeid.
- Niitude hooldamine (p. 4.4.4.).

Võimalik tööde teostaja

Saeveski paisjärve ümbruse hooldamine: RMK Aakre metskond või kohalik ettevõtja.

4.2.3.2. Teede hooldamine

Üldised põhimõtted

- Kõigi teede rajamine ja hooldamine tuleb igakordselt kooskõlastada Soontaga looduskaitseala valitsejaga.
- Teede hooldamisel on järgmised põhimõtteid:
 - teepervede kujundamisel tuleb arvestada ümbritseva reljeefiga;
 - teepervede kalded teha sujuvaks nii, et ei tekiks järske kõlviku üleminekuid teeperve ja teeääre vahel;
 - teede rekonstrueerimisel ei õgvendata teid ega tasandata reljeefi;
 - teeäärtes säilitatakse vanu puid ja puuderühmi, eriti laialehiseid puid;
 - puuderühmad tuleb jätta ebahühtlaste vahedega.

4.3. Eksponeerivad tegevused

4.3.1. Kaitseala külastustegevuse põhimõtted

- Kaitseala külastajaid suunatakse kaitsealale selleks rajatud matkaraja abil.
- Telkimine ja lõkke tegemine on lubatud ainult selleks ettevalmistatud kohas.
- Soontaga kaitsealal on keelatud valitseja igakordse nõusolekuta rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades.

4.3.2. Matkarada

- 2004.a. valmis matkarada Soontaga telkimisalale (www.rmk.ee). Matkarada projekteeriti jalgsi kasutamiseks, arvestades kaardil (lisa 6) kujutatud liikumisradasid.
 - Matkarada valmis 2004. a. Matkaraja pikkus on ca 3,9 km. Rajal on ca 70 m pikkune laudtee soisema maapinna ületamiseks. Tehisjärve lõunatippu paigaldati sild. Rajale paigaldati ca 10-15 looduslikust materjalist viita ja infoposterit.
 - Koostada voldik 2005.a., kuhu lisatakse kogu kaitseala tutvustav info, koos kaitseala külastamise tingimuste ja matkaraja informatsiooniga (p. 4.3.5.).
 - Küllastatavuse uuring (p. 4.5.1.).
 - Kogu Soontaga looduskaitsealale teha puhkemajanduse planeering (p. 4.5.1.).
 - Matkaraja ning autode peatuskoha projekteerimine maksab 5 500 krooni ning valmistamine 15 000 krooni. 2005.a. matkaraja hooldus maksab 2000 krooni / aasta ning 2006. ja 2007.a. 2500 krooni / aasta.
 - Matkaraja hoolduse maksumus: ptk. 5.

Võimalik tööde teostaja

Matkaraja hooldamine: RMK loodushoid, RMK Aakre metskond või kohalik ettevõtja.

4.3.3. Puhkerajatised

- Soontaga telkimisalale piknikukoha ja metsamaja väljaehitamine ning hooldamine (lisa 6):
 - 2005.a. Aakre metskonna kvartal AA174 er.6 on taastatud ja jätkuvalt taastatakse RMK Aakre metskonna poolt vana hoonet Veskijärve kaldal metsamajaks. Kvartal AA174 er.1 komplekteeritud piknikukoha (telkimiskoht, välikäimla, prügikast, pingid, lõkkease ja toiduvalmistamise konstruktsioon) rajamine.;

- Standardvarustusega piknikukoha väljaehitamise maksumus on 35 000 krooni ning matkaonni ehitamine ja taastamine on 70 000 krooni.
- 2005.a. Soontaga telkimisala hooldus (prügi äravedu, välikäimla korrastamine ja lõkkepuude varumine) maksab 10 000 krooni ning 2006. ja 2007.a. 9000 krooni / aasta. Telkimisala hooldamise aeg on 01. maist kuni 30. septembrini.
- Kogu Soontaga looduskaitsealale teha puhkemajanduse planeering (p. 4.5.1.).
- Puhkekohtade hooldamise maksumus: ptk. 5.
- Märkus: puhkekohad on rajatud.

Võimalik tööde teostaja

Metsamaja ja piknikukoha valmistamine ning hooldamine: RMK loodushoid, RMK Aakre metskond või kohalik ettevõtja.

4.3.4. Infotahvlid

- Infotahvli projekteerimine 2005.a. 4 infotahvlit paigaldada 2005.a. – kvartal AA121 er. 7 tee äärde, AA136 er. 13, AA174 tehisjärve äärde AA217 er.10 tee aarde (lisa 6).
- Infotahvel peab sisaldama järgmist: kaitseala kaart koos puhkekohtade ja õpperaja asukohaga, looduskaitseala tutvustav informatsioon, külastaja meelespea ning Natura 2000 liikide ja elupaikade informatsioon.
- Maksumus: Infotahvli projekteerimise, teksti ning kaardi koostamise maksumus on 5000 krooni. Katusega infotahvli aluse maksumus on 1500 krooni. Ilmastikukindlale *coplast*-plaadile kleebitud kiletatud infomaterjali maksumus 3000 krooni/infotahvel. Ühe infostendi maksumus koos aluse, infomaterjali ja paigaldustöödega minimaalselt 4700 krooni.
- Märkus: infotahvel on paigaldatud.

4.3.5. Trükise väljaandmine ja levitamine

- Trükiste koostamine ja väljaandmine:
 - 2005.a. koostatakse ja kujundatakse A3 formaadis voldik. Trükis sisaldab kaarti, kus on kõlvikute piir, teedevõrk, laagripaik, matkarada, vaatamisväärsused ja liikumispiirangud.
 - trükise (A3 formaadis värviline külastaja meelespead ning üldtutvustavat informatsiooni sisaldav voldik eesti ja inglise keeles) väljaandmine 2005.a. Trükiarv: eestikeelne 1500 tk. ja ingliskeelne 500 tk.
- Trükise võimalik levitamise koht on RMK Aakre metskond, Puka vallamaja ja Valgamaa Keskkonnateenistus.
- Maksumus: A3 formaadis värvilise voldiku koostamine 8000 krooni, kujundamine 5000 krooni, tõlkimine 1500 krooni, trükkimine 10 000 krooni (tiraaziga 2000 eksemplari).
- Märkus: infomaterjalid on koostatud.

4.4. Funktsionaalne tegevus

4.4.1. Välispiiri ja vööndipiiride tähistamine

Üldised põhimõtted

- Vööndite ja välispiiri tähistamisel tuleb aluseks võtta Looduskaitseaduse § 23.
- Tulenevalt seadusest peab kaitseala olema tähistatud mõistlikul viisil. Seega tehakse kaitsekorralduskavaga ettepanek tähistada välispiir ja ajutine liikumiskeeluala.

- Piiride tähistamiseks tellitakse vastavalt kaitseala nimega ja ajalise piiranguga sildid vastavate vööndite tähistamiseks, mis paigaldatakse loodusesse postide külge. Tähistused paigaldada vähemalt 100 m vahedega.

Planeeritavad tegevused

- Kaitseala välispiir tähistada paremini juurdepääsetavatest kohtadest suuremate siltidega 16 erinevast kohast. 2005.a. jooksul tellida 16 suuremat (48cm x 38cm) Soontaga looduskaitseala tähistamiseks mõeldud silti ning paigaldada need 2005.a. (lisa 6).
- 2006.a. jooksul 60 liikumiskeelutähise (ajavahemikus 15. märts kuni 31. august) ja posti tellimine. 2005.a. liikumiskeeluala tähistamine Sauniku ja Kuuse sihtkaitsevööndis.
- 2005.a. jooksul kaitsealale 320 välispiiri tähise ja posti tellimine ning 2005.a. välispiiri tähistamine.
- Suurema tähise (48 cm x 38 cm) hind on kokku 505 krooni, s.o. tähise plaadi hind on 210 krooni ja tähise jala hind koos kinnititega 295 krooni. Ühe liikumiskeelu tähise hind on 40 krooni, välispiiri tähise hind on 15 krooni ja puitposti hind on 10 krooni.
- Märkus: kaitseala välispiir on tähistatud.

Võimalik tööde teostaja

Tähistamine: Kaitseala valitseja või eraettevõtja.

4.4.2. Päästeteenistuse korraldamine

Üldised põhimõtted

Ulatuslike tulekahjude vältimiseks kaitsealal on oluline korraldada päästeteenistuse töid koostöös RMK Aakre metskonnaga ja päästekomandodega järgmiselt:

- eriti tuleohtlikul perioodil tuleohtlikumate metsade sulgemine küllastajatele;
- koostöös Soontaga looduskaitseala valitsejaga korrastab, tähistab ja kaardistab RMK Aakre metskond veevõtukohtade ning annab teada veevõtukohtade asukoha lähimale päästekomandole.
- Saeveski tulevalvetorni rekonstrueerimine (p. 4.4.5.).

4.4.3. Teede ja sihtide sulgemine ning vana loomaaia postide koristamine

Üldised põhimõtted

- Soontaga looduskaitseala on intensiivselt küllastajate poolt kasutatav ala oma tiheda teedevõrgustiku tõttu, sellepärast kaitsealuste liikide elupaikade kaitseks sulgeda teed ja sihid.
- Sulgemiseks langetatakse teedele ja sihtidele puid või tuuakse takistuseks puud ette.
- Tõkked peavad olema paigutatud selliselt, et metsatulekahju puhul saab need kiirelt eemaldada.
- Loomaaia järele jäänud aiapostid, kui keskkonna visuaalsed reostajad, tuleb metsast koristada.

Planeeritavad tegevused

- 2005.a teed ja sihid suletakse 8 juurdepääsetavast kohast (lisa 6).
- Aiapostide koristamist Soontaga sihtkaitse- ja piiranguvööndist teostab RMK Aakre metskond.
- Märkus: teed ja sihid on suletud.

Võimalik tööde teostaja

Teede ja sihtide sulgemine: RMK Aakre metskond.

4.4.4. Niitude hooldamine

Üldised põhimõtted

- Niita tuleb kõlvikupiirini, jätmata metsa ja rohumaa vahelisi ribasid.
- Tee- ja kraavikaldad tuleb niita võimalikult objekti servani.
- Alustada niidu niitmist kõlviku keskelt ääre suunas.
- Niitude hooldamise korraldamine peab toimuma vastavalt tähtsusklassile, kusjuures 1. tähtsusklassi niit vajab hooldamist igal aastal ja 2. tähtsusklassi niite tuleb hooldada vastavalt rahalistele võimalustele 2-3 aasta järel. Sauniku 1 ja Paisjärve niitude hooldamine sõltub omakorda veel vihmasesest suvest ja kobraste tegevusest.

Planeeritavad tegevused

- 2005.a. teostada niitude hooldamist 20 ha suurusel alal (tabel 2). Niitmine toimub edaspidi igal aastal 11,5 ha suurusel alal ning 8,5 ha 2-3 aasta järel (lisa 4 ja 5) vastavalt tähtsusklassile ja rahalistele võimalustele.

Tabel 2. Hooldamist vajavad niidukooslused

Niidu nimi	Pindala (ha)	Tähtsusklass
Soontaga	5,1	1
Järve	4,5	1
Jõeääre	1,8	1
Sauniku 1	3	2
Sauniku 2	1,8	2
Niguri	1,5	2
Paisjärve	2	2
Söödasõime	0,3	2

- Niitmine maksab 750 krooni/ha.
- Maksumus: ptk. 5.

Võimalik tööde teostaja

Niitude niitmine ja hooldamine: maaomanik ja eraettevõtja.

4.4.5. Tulevalve torni rekonstrueerimine

Üldised põhimõtted

- Saeveski endine tulevalvetorn on RMK arvates tulevalve funktsiooni minetanud, kuid omab seejuures puhkemajanduslikku väärtust.
- Endine tulevalve torn vajab kiiremas korras rekonstrueerimist ja pidevat hooldustööd.

Planeeritavad tegevused

- Saeveski tulevalvetorni rekonstrueerimine teostada vastavalt eksperthinnangule.

Võimalik tööde teostaja

Saeveski tulevalvetorni rekonstrueerimine: ekspertiisi tellib ja rekonstrueerimistööd korraldab RMK Aakre metskond koostöös Riikliku Looduskaitsekeskusega. Endise

tulevalvetorni finantskulud kaetakse KIKi projekti arvelt ning omafinantseeringu katab RMK.

4.4.6. Maade riigi omandisse jätmise, ostmine ja vahetamine

Üldised põhimõtted

- Maade riigi omandisse jätmise toimub vastavalt looduskaitseaduse § 19 (RTI, 30.04.2004, 38, 258) ja maareformi seadusele §23 lõige 2 (RT I 1996, 41, 796).
- Kaitsekorralduskavaga määratakse eramaade riigi omandisse ostu ja vahetamise prioriteedid. Kinnistute reaalne ostmine toimub vastavalt kaitsekorralduskava perioodil tekkivate ostu-müügi tehingutele ja rahalistele võimalustele.
- Ostueesõiguse ja vahetamise rakendamise prioriteedid on sihtkaitsevööndis asuvad metsamaad.

4.4.6.1. Maade riigile jätmise ettepaneku vormistamine, maade ostmine või vahetamine sihtkaitsevööndites

- Eramaid jääb Soontaga looduskaitseala sihtkaitsevööndeisse 20,5 ha.
- Soontaga looduskaitseala sihtkaitsevööndis on esindatud järgmised metsamaaga maaüksused:
 - Kaabu I (60802:001:0500) – 8,11 ha;
 - Kaabu II (60802:001:0490) – 6,97 ha;
 - Simuna (60801:001:1925) – 0,7 ha;
- Soontaga looduskaitseala sihtkaitsevööndis on 3,7 ha suurune Jõeääre maaüksus (60802:001:0540), mis omab metsamaad ja lamminiitu.
- Soontaga looduskaitseala sihtkaitsevööndis on 1,97 ha suurune Järve (60802:001:0363) maaüksus, mis omab ainult lamminiitu.
- Soontaga looduskaitsealal on vabasid maid kokku ca 40ha, mis tuleb jätta riigiomandisse.

Planeeritavad tegevused

- Vabade maade riigiomandisse vormistamine 2006. - 2007.a.;
- maade vahetamine kaitsealal on võimalik kinnistu omaniku avalduste alusel;
- kaitseala valitseja ettepanekul sihtkaitsevööndis asuvate maade vahetamise algatamine.
- Maade riigi omandisse vormistamise maksumus: ptk. 5.

4.5. Teadustöö, seire ja tulemuslikkuse kontroll

Niihästi uue informatsiooni saamiseks ja olemasolevate teadmiste täiendamiseks kui kontrolli teostamiseks senise kaitsekorraldustegevuse üle tuleb teha pidevat seiret. Ühtlasi on seire ja uuringute tulemused uue kaitsekorralduskava koostamise alus.

4.5.1. Teadustöö ja seire

Veekogud

- Vooluveekogude elustiku ja ökoloogilise seisundi uurimine. Eesmärk on vooluveekogude kallaste, veetaseme kõikumise, vee omaduste, režiimi ning elustiku uurimine 2006.a. Samas täpsustada ka kopra ja mingi populatsioonide arvukus ja asustustihedus ning optimaalne kobraste arvukus. Esitatakse täpsed soovitud kobraste arvukuse reguleerimiseks ja küttimise limiit.

- Uuringu teostamiseks on vaja: 3 päeva välitöid, 3 päeva kameraaltöid ja 3 päeva aruande koostamiseks. Eksperttasu päevas on 1500 krooni, s.t. uuringu kogumaksumus on $9 \times 1500 = 13\,500$ krooni. Seda uuringut teostatakse iga 5 aasta järgi ning ühtlasi on see ka vooluveekogude vee-elustiku kaitsekorralduse hindamine.
- Maksumus: ptk. 5.

Metsad

- 2007.a. teostada Soontaga looduskaitsealal täiendav inventuur metsakorraldusandmeteta metsadele kompleksse info saamiseks (p. 4.2.2.).
- 2008. a. koostada metsakoosluste kujundamise kava kvartalite ja eralduste kaupa metsakoosluste kujundamiseks nende looduskaitseliste väärtuste tõstmiseks. Arvesse võtta kaitsekorralduskava käigus välja selgitatud monokultuure, mis vajavad kujundamist (p. 4.2.2.). Kava maksumus on 30 000 krooni.
- Maksumus: ptk. 5.

Liigikaitseelised uuringud

- Must-toonekure ja kalakotka seire korraldamine riikliku seireprogrammi raames.
- Metsisemängude ja pesitsusaegsete püsielupaikade inventeerimine 10-aastaste tsüklitena. Maksumus on planeeritud metsise kaitsekorralduskavas (vt. Viht, Randla, 2001).
- 2009.a. ulukite inventuur: eelkõige kopra, mingi ja kähriku optimaalse arvukuse määramine ning nende küttimislimiitide planeerimine. Inventuuri maksumus on 20 000 krooni.
- 2010.a. taimestiku inventuur kaitsealuste liikide leviku selgitamiseks. Inventuuri maksumus on 50 000 krooni.
- Maksumus: ptk 5.

Võimalik tööde teostaja

Ulukite inventuur: Loodushoiu Ühing Lutra.

Taimestiku inventuur: EMÜ Põllumajandus- ja Keskkonnainstituut, TÜ Botaanika ja Ökoloogia Instituut ja Tallinnaülikooli bioloogia õppetool.

Puhkemajandus

- 2007.a. külastatavuse uuring Soontaga looduskaitsealal. Eesmärk on välja selgitada külastatavuse koormus momendil ja prognoos tulevikku. Võimalikud lahendused külastatavuse ohjamiseks ning keskkonna koormustaluvuse tõstmiseks. Uurimistöö maksumus on 30 000 krooni.
- 2009.a. kogu Soontaga looduskaitseala puhkemajanduse planeering. Eesmärk on planeerida puhkemajandust vastavalt looduskaitseliste eesmärkidele.
- Maksumus: ptk 5.

Võimalikud tööde teostajad

Külastatavuse uuring: eestvedaja RMK puhkemajandus.

Puhkemajanduse planeering Soontaga looduskaitsealal: koostöös kaitseala valitseja ja Puka Vallavalitsus.

4.5.2. Tulemuslikkuse kontroll

Uuringute ja seire käigus jälgitakse ja hinnatakse kaitsealal toimuvaid protsesse ning need on aluseks kaitsekorraldusmeetmete tulemuslikkuse hindamisel. Teadusuuringud ja

seire aitavad mõista, kas kavandatud ja teostatud tööd aitavad saavutada ala kaitse-eesmärke. Tulemuslikkuse kontroll teostatakse riikliku seire ja kaitsekorralduskavas planeeritud seire ja inventuuri andmete põhjal.

Kaitsekorraldus on tõhus juhul, kui on tagatud kaitseväärtuste säilimine, taastumine või lisandumine vastavalt püstitatud kaitse-eesmärkidele.

Kaitsekorralduskava täitmise tulemuslikkust hinnatakse järgmiste kriteeriumite järgi:

- kaitseala kaitse-eesmärk on täidetud, kui on säilinud vähemalt üks kalakotka paar või nende arvukus on suurenenud;
- kaitseala kaitse-eesmärk on täidetud, kui on säilinud vähemalt kaks must-toonekure paari või nende arvukus on suurenenud;
- kaitseala kaitse-eesmärk on täidetud, kui on säilinud vähemalt 5 – 7 metsisekukke või nende arvukus on suurenenud;
- kaitseala kaitse-eesmärk on täidetud, kui Soontaga veekogudes on säilinud jõe- ja järvekarp;
- Natura 2000 elupaikade pindala on 340 ha ja vääriselupaikade pindala on 123,5 ha või need väärtuslikud metsaalad on suurenenud.

4.6. Järelevalve ja valitsemine

Üldised põhimõtted

- Kaitseala valitseb Valgamaa Keskkonnateenistus.
 - Tõhus ennetavat laadi järelevalve teostatakse regulaarsete patrullimistega, mis täidab kõiki kaitse-eesmärke.

Planeeritavad tegevused

- Tõhus järelevalve teostamine. Kaitseala valitseja teeb koostööd keskkonnainspeksiooniga, et tagada perioodiline kaitseala kontroll.

4.7. Kaitsekorralduskava uuendamine

Käesolev kaitsekorralduskava eelarve on koostatud 2010. aastani. Kava täiendatakse 2010. aastal eelarve osas kuni 2015. aastani.

Järgmist kava tuleb ette valmistada pidevalt käesoleva kaitsekorralduskava täitmise ajal. Kaitsekorralduskava järgmiseks korraldusperioodiks (2016 - 2025) koostatakse 2015. aastal.

Järgmise kaitsekorralduskava koostamise aluseks on käesoleva kava täitmise analüüs: kava alusel tehtud tööde dokumentatsioon, kava täitmise käigus tehtavate teadusuuringute ja seire (p. 4.5.) tulemused ning nende põhjal teostatud tulemuslikkuse kontrolli hinnangud.

Kava koostamiseks tuleb välja töötada lähteülesanne ning kooskõlastada see Keskkonnaministeeriumiga. Koostatakse kava projekt, vajadusel täiendatakse andmeid lühiajaliste inventuuride abil, kogutakse kava projekti kohta ekspertarvamused ning korraldatakse projekti avalik arutelu. Kaitsekorralduskava lõplik variant valmib 2015. aasta lõpuks.

Planeeritav tegevus

- 2010.a. käesoleva kaitsekorralduskava täiendamine maksumusega 10 000 krooni.
- Uue kaitsekorralduskava ettevalmistamine 2014-2015.a.
- Maksumus: ptk. 5.

4.8. Kaitsetegevuste prioritseerimine

Käesolevas kaitsekorralduskavas prioritseeritakse tegevused 2 tähtsusklassi. Tähtsusklass number 1 tegevused teostatakse esmajärjekorras, **tähtsusklassi nr 1 kuuluvad tegevused, mis on**

- otseselt vajalikud kaitse-eeskirjas sätestatud kaitse-eesmärkide täitmiseks,
- seadustega ette nähtud kohustused,
- vajalikud rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Tähtsusklassi nr 2 kuuluvad tegevused, mis on

- teisi kaitseala väärtusi säilitavad,
- väärtusi taastavad.

Soontaga looduskaitseala kaitsetegevuste prioritseerimine väljendub eelarvetabelis (ptk. 5.).

5. Eelarvetabel

Soontaga looduskaitsealal teostatavad tööd 2006-2010 (tuhandetes kroonides).

Aasta	2006		2007		2008		2009		2010		Potentsiaalne rahastaja
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	
5.1. Metsade inventuur						9,5					KIK, RLK (Riiklik looduskaitsekeskus, Põlva-Valga-Võru regioon)
5.2. Matkaraja hooldus	2		2		2		2		2		RMK
5.3. Soontaga telkimisala hooldamine	10		9		9		10		10		RMK
5.4. Ulukite inventuur							20				KIK, RLK
5.5. Taimestiku inventuur										50	KIK, RLK
5.6. Külalastavuse uuring				30							RMK
5.7. Soontaga LKA puhkeala planeering							Puka vald		Puka vald		Puka vald
5.8. Vooluveekogude uurimine			13,5								KIK, RLK
5.9. Tulevalvetorni rekonstrueerimine					KIK						KIK
5.10. Metsakoosluste kujundamise kava						30					KIK, RLK
5.11. Niitude niitmine	8,5	6,5	8,5	6,5	8,5	6,5	8,5	6,5	8,5	6,5	Riigieelarve
5.12. Maade riigi omandisse vormistamine		10		20							Riigieelarve
5.13. Kava uuendamine									10		KIK, RLK
Kokku	20,5	16,5	33	56,5	19,5	46	40,5	6,5	30,5	56,5	
Kokku (tähtsus 1-2)		37		89,5		65,5		47		87	

Kasutatud kirjandus ja aruanded

Andersson, L., Martverk, R., Külvik, M., Palo, A., Varblane, A. 2003. Vääriselupaikade inventuur Eestis 1999-2002. Regio AS, Tartu. 112 lk. + 80 lk.

Arold, I. 2001. Eesti maastikuline liigestatus, TÜ kirjastuse trükikoda, Tartu.

Drenkhan, R. 2003. Puhatu looduskaitseala kaitsekorralduskava 2003 – 2012. Tartu, 68 lk.

Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium, 2002. Natura 2000 inventuur.

Järvekülg, A. 2001. Eesti jõed. EPMÜ Zooloogia ja Botaanika Instituut, Tartu. 750 lk.

Laasimer, L., Masing, V. 1995. Taimestik ja taimkate. – Rmt-s: Raukas, A (koostaja). Eesti loodus. Valgus, Eesti Entsüklopeedia kirjastus, Tallinn: 364 – 396.

Kiristaja, P., Lapp, H., Timm, U., Tomson, P. 2000. Kaitsekorralduskava koostamise juhend.

Kuuba, R. (toim.) 2001. Kaitsemetsade majandamisjuhised. Projekti “Eesti metsakaitsealade võrgustik” kaitsemetsad majandamisjuhiste töögrupp. Triip Grupp, Tartu, 38 lk + 10 lk lisasid.

Masing, V. 1992. Ökoloogia leksikon. Eesti Entsüklopeediakirjastus. Tallinn, 320 lk.

Mägi, H., Veri, K. 1983. Siin- ja sealpool maanteed. Valga rajoon. Eesti Raamat, Tallinn.

Paal, J. 1997. Eesti taimkatte kasvukohatüüpide klassifikatsioon. Tartu Ülikooli Botaanika ja Ökoloogia Instituut, Tallinn. 297 lk.

Paal, J. 2000. Loodusdirektiivi elupaigatüüpide käsiraamat. Keskkonna-ministeerium. Tartu, 202 lk.

Raukas, A. 2002. EE 11. Eesti üld, Tallinn. 784 lk.

Raukas, A. 1995. Eesti loodus, Valgus, Eesti Entsüklopeedia kirjastus, Tallinn. 608 lk.

Viilma, K., Öövel, J., Tamm, U., Tomson, P., Amos, T., Ostonen, I., Sorensen, P., Kuuba, R. 2001. Eesti metsakaitsealade võrgustik. Projekti “Eesti metsakaitsealade võrgustik” lõpparuanne. Triip Grupp, Tartu. 83 lk+243 lk.

Viht, E., Randla, T. 2001. Metsis. Kaitsekorralduskava. Keskkonnaministeerium, 69lk.

Örd, A., 2000. Kaitsemetsad ja nende majandamine Eestis. 234 lk.

www.rmk.ee

www.valgamaa.ee/index.php3